

Sygn. akt III AUa 169/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak
Sędziowie:	SSA Jolanta Hawryszko SSO del. Gabriela Horodnicka - Stelmaszczuk (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2017 r. w Szczecinie

sprawy E. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o emeryturę i wysokość kapitału początkowego

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 30 listopada 2016 r. sygn. akt IV U 199/16

oddala apelację.

SSO del. Gabriela Horodnicka SSA Anna Polak SSA Jolanta Hawryszko

- Stelmaszczuk

UZASADNIENIE

E. K. zaskarżyła następujące decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.:

- z dnia 8 grudnia 2014 r., znak(...)

- z dnia 4 stycznia 2016 r., znak (...)

- z dnia 5 stycznia 2016 r., znak (...)

- z dnia 8 stycznia 2016 r., znak (...),

- z dnia 12 stycznia 2016 r., znak (...).

Ubezpieczona domagała się zmiany zaskarżonych decyzji i ustalenia wysokości emerytury, liczonej na podstawie art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w kwocie 4.767,25 zł brutto.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu stanowiska wyrażonego na piśmie organ rentowy odniósł się do zarzutów ubezpieczonej podniesionych w odwołaniu. Wskazał, że decyzją z dnia 15 września 2014 r. odmówiono przyznania prawa do obliczenia emerytury na zasadzie art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Wyrokiem z dnia 26 listopada 2015 r. (sygn. akt: III AUa 167/15) Sąd Apelacyjny w Szczecinie obliczył wysokość emerytury E. K. na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej i ustalił kapitał początkowy. Organ rentowy decyzją z dnia 4 stycznia 2016 r. przyznał emeryturę obliczoną na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej. Wysokość świadczenia została obliczona zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej od dnia (...), tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę powszechną związaną z ukończeniem wieku emerytalnego. Do obliczenia przyjęto kwotę składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji (wg stanu na dzień 28 lutego 2011 r. zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy emerytalnej) w wysokości 143.993,41 zł, kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 641.192,96 zł (ustalonego na podstawie decyzji z dnia 8 grudnia 2014 r.), średnie dalsze trwanie życia w wysokości 219,60 miesięcy (w dniu złożenia wniosku o emeryturę powszechną, tj. na dzień(...)) ubezpieczona ukończyła 63 lata i 3 m-ce - art. 26 ust. 2 i ust. 4 ustawy emerytalnej oraz komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 25 marca 2010r. w sprawie średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn (M.P. Nr 19, poz. 194).

Z uwagi na fakt, iż w dniu 12 lutego 2015 r. ubezpieczona złożyła wniosek o doliczenie składek za okres od listopada 2014 r., do świadczenia doliczono zwiększenie w wysokości 1,32 zł za okres do dnia 31 stycznia 2015 r. (składki za okres od 1 listopada 2014 r. do 31 stycznia 2015 r. wyniosły po waloryzacji 258,29 zł i zostały podzielone przez średnie trwanie życia na dzień wniosku o doliczenie składek czyli przez 196,10 miesięcy - art. 108 ust. 2 ustawy emerytalnej i komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 26 marca 2014r. (M.P. 2014 r., poz. 245). Wysokość emerytury na dzień 1 lutego 2015 r. wyniosła 3.854,39 zł brutto. Od takiej kwoty naliczono wyrównanie za okres od 1 lipca 2014 r. do dnia 31 stycznia 2015 r. w wysokości 2.6971,49 zł, które wypłacono razem z emeryturą za miesiąc styczeń 2016 r. w wysokości 3.956,73 zł. Na poczet należnego wyrównania emerytury zaliczono kwotę 26.962,11 zł czyli kwotę emerytur już wypłaconych ubezpieczonej w okresie objętym wyrównaniem. Do wypłaty w styczniu 2016 r. została przekazana kwota 3.249,16 zł netto (brutto 3.966,11 zł.). Wyrównanie wypłacono za okres do 31 stycznia 2015 r., gdyż na skutek sukcesywnego doliczania stażu pracy do emerytury powszechnej z art. 27 ustawy emerytalnej, od lutego 2015 r. świadczenie to jest dla ubezpieczonej korzystniejsze. Na dzień 1 marca 2015 r., po waloryzacji, emerytura kapitałowa wynosiłaby 3.890,39 zł brutto, zaś wypłacana emerytura z art. 27 ustawy emerytalnej wynosiła 3.906,42 zł. Różnica w wysokości świadczeń pogłębia się, gdyż zaliczany staż powoduje większy wzrost świadczenia emerytalnego z art. 27 ustawy emerytalnej, od zwiększenia emerytury z art. 26 ustawy emerytalnej tytułem składek, co wynika z niskiej wartości tych składek. Po ponownym ustaleniu kapitału początkowego - w zakresie okresów sprawowania opieki nad dziećmi, które należało policzyć wskaźnikiem dla okresów składkowych (zgodnie z ustawą z dnia 5 marca 2015 r. zmieniającą ustawę o emeryturach i rentach z FUS), dokonano przeliczenia emerytury (decyzja z dnia 5 stycznia 2016 r. KPU) i decyzją z dnia 8 stycznia 2016 r. ENK, zmianie uległa wartość zwaloryzowanego kapitału początkowego, który wynosi obecnie 644.616,11 zł. Emerytura ENK na dzień 7 marca 2011 r. wyniosła 3.591,12 zł, a na dzień 1 maja 2015 r. wyniosła 3.906,86 zł. W dniu 12 stycznia 2016 r. organ rentowy wydał postanowienie o sprostowaniu oczywistej omyłki pisarskiej w decyzji z dnia 8 stycznia 2016 r. Omyłka polegała na zastąpieniu wartości składek na koncie wartością kapitału początkowego i odwrotnie.

Kolejną decyzją z dnia 12 stycznia 2016 r. dokonano przeliczenia emerytury zgodnie z art. 26 ust. 5 i ust. 6 ustawy emerytalnej w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 5 marca 2015 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2015r., poz. 552). Wysokość emerytury ustalono w oparciu o korzystniejszą dla ubezpieczonej średnią wartość trwania życia wynoszącą 217,40 miesięcy wg obowiązującego w dacie ukończenia powszechnego wieku emerytalnego komunikatu Prezesa Głównego Urzędu statystycznego z dnia 25 marca 2008 r. w sprawie tablicy średniego trwania życia kobiet i mężczyzn (M. P. 2008r., Nr 26, poz. 259). Emerytura ENK wyniosła

3.627,46 zł, a po waloryzacji od 1 maja 2015 r. - 3.945,26 zł. i jest niższa od emerytury z art. 27, obliczonej w oparciu o art. 53 ustawy emerytalnej, ustalonej na poziomie 3.956,73 zł brutto.

Organ rentowy uznał zaskarżone decyzje za prawidłowe. Wskazał, że ubezpieczona opiera swoje zarzuty na piśmie procesowym organu rentowego z dnia 18 grudnia 2014 r., sporządzonym na potrzeby postępowania o przyznanie prawa do obliczenia emerytury na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej, pomijając treść art. 25 - 26 ustawy emerytalnej, które to regulacje uniemożliwiają przyjęcie do obliczenia emerytury kapitałowej wartości składników emerytury na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku o obliczenie świadczenia w trybie art. 55 tj. na dzień 30 czerwca 2014 r. Organ rentowy podkreślił, że symulacja załączona do pisma procesowego organu rentowego z dnia 18 grudnia 2014 r. nie może być utożsamiana z „dokumentem”, a dalej z „decyzją”. Symulacja pełni rolę informacyjną i nie mieści się w żadnym z tych pojęć.

W piśmie z dnia 11 maja 2015 r. ubezpieczona cofnęła wniosek o powołanie biegłego sądowego oraz o nakazanie wypłaty kwoty 99,16 netto z odsetkami.

W trakcie rozprawy przed Sądem Okręgowym, przeprowadzonej w dniu 23 września 2016 r. pełnomocnik ubezpieczonej wskazała, że istota sporu w przedmiotowej sprawie sprowadza się do ustalenia daty, od której należy obliczyć wysokość świadczenia na zasadzie art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W ocenie ubezpieczonej powinna być to data złożenia wniosku o takie wyliczenie, a nie data, którą przyjął ZUS, tj. od roku 2011. Pełnomocnik ubezpieczonej nie zakwestionował wyliczeń arytmetycznych zawartych w zaskarżonych decyzjach.

Wyrokiem z 30 listopada 2016 r. Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych:

Sąd pierwszej instancji wskazał, że w sprawie zostały przeprowadzone dowody z dokumentów zawartych w aktach rentowych i załączonych do akt sprawy, które stanowiły podstawę poczynionych ustaleń faktycznych. Zaznaczył, że między stronami nie było sporu co do okoliczności faktycznych. Spornym pozostawało określenie daty, od której należy porównywać (obliczać) wysokość świadczeń emerytalnych ubezpieczonej, a mianowicie czy datą tą jest dzień złożenia wniosku o emeryturę powszechną jak przyjął to organ rentowy, czy też dzień złożenia wniosku o przeliczenie emerytury na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Sąd meriti wyjaśnił, że przepisy ustawy emerytalnej przewidują dla osób urodzonych przed 1 stycznia 1949 r., możliwość obliczenia świadczenia emerytalnego według „nowych zasad” na podstawie art. 26 ustawy, po spełnieniu warunków określonych w art. 55 ustawy. Przepis ten stanowi bowiem, że ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27, który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53. Art. 55 ustawy emerytalnej ustanawia uprawnienie do przeliczenia emerytury przez ubezpieczonych urodzonych przed dniem 31 grudnia 1948 r., którzy po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuowali ubezpieczenie i wystąpili o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r. niezależnie od tego, czy wcześniej złożyli wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą (przykładowo uchwała Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r., II UZP 4/13). W przepisie art. 55 ustawy chodzi nie o przyznanie, lecz o obliczenie według innych zasad emerytury już nabytej po spełnieniu warunków z art. 27 ustawy. Emerytura może być także wyliczona równolegle według zasad ustalonych w art. 53 w związku z art. 27 i według nowych zasad wynikających z art. 26 w związku z art. 55 (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2014 r., I UK 27/14). Zatem w art. 55 ustawy chodzi nie o przyznanie, lecz o obliczenie według innych zasad emerytury już nabytej po spełnieniu warunków z art. 27 ustawy emerytalnej i przyznanej na wniosek złożony po dniu wskazanym w art. 55. Okoliczność, że przed złożeniem wniosku o emeryturę z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego ubezpieczona była uprawniona do wcześniejszej

emerytury nie pozbawiła jej możliwości ubiegania się o zastosowanie przepisu art. 55 ustawy, poprzez obliczenie wysokości świadczenia według nowych zasad, to jest przewidzianych dla młodszych roczników.

Sąd Okręgowy wskazał zatem, że, określając datę, na którą należy porównywać wysokość świadczeń, jest oczywistym, że datą tą jest dzień złożenia wniosku o emeryturę, a nie dzień złożenia wniosku o obliczenie emerytury na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 czerwca 2016r., III AUa 1586/15). Zdaniem Sądu pierwszej instancji organ rentowy prawidłowo ustalił wysokość świadczenia emerytalnego ubezpieczonej wg art. 26 ustawy emerytalnej, przyjmując za datę wyjściową do obliczenia, datę złożenia wniosku o przyznanie emerytury powszechnej tj.(...), nie zaś datę złożenia wniosku o obliczenie świadczenia w trybie art. 55 ustawy emerytalnej tj. 1 lipca 2014 r. Ostatnia data, na gruncie art. 129 ustawy emerytalnej wyznacza tylko moment podjęcia wypłaty świadczenia. Ubezpieczona mocą wymienionego wyroku uzyskała tylko i wyłącznie prawo do nowego obliczenia dotychczasowej emerytury, czyli świadczenia nabytego z dniem 1 marca 2011 r.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 26 listopada 2015 r. (sygn. akt: III AUa 167/15) przyznaje ubezpieczonej prawo do ponownego obliczenia emerytury, tj. na nowych zasadach oraz prawo do ustalenia kapitału początkowego. Nie dotyczy on jednak ustalenia wysokości świadczenia emerytalnego. Kwestia ta została wyraźnie wskazana w treści postanowienia Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 30 czerwca 2016 r., oddalającego wniosek ubezpieczonej o dokonanie wykładni wyroku (k. 56-58 akt przedmiotowej sprawy).

Nadto Sąd orzekający uznał, że zgodzić należy się ze stanowiskiem organu rentowego, że symulacja załączona do pisma procesowego z dnia 18 grudnia 2014 r., którą na żądanie Sądu Okręgowego w Koszalinie przedstawiono do akt sprawy IV U 1217/14, nie może być utożsamiana z decyzją. Symulacja pełni rolę informacyjną. Wyliczenie symulacyjne nie jest właściwe, gdyż zostało przeprowadzone w oparciu o stan na dzień złożenia wniosku (1 lipca 2014 r.) o obliczenie według innych zasad emerytury, podczas gdy należało się odnieść do wartości danych z dnia złożenia wniosku o emeryturę powszechną, tj. z dnia 7 marca 2011 r.

W świetle regulacji art. 26 ustawy emerytalnej, ustawodawca przewidział dwie daty wyjściowe do obliczenia emerytury kapitałowej. Pierwszą datę stanowi data przejścia na emeryturę, a drugą data osiągnięcia wieku emerytalnego. Brak jest możliwości przyjęcia innej daty niż wskazuje ustawodawca, tj. na przykład daty złożenia wniosku o obliczenie emerytury wg nowych zasad, w sytuacji posiadania już prawa do pobierania emerytury powszechnej, gdyż wniosek ten nie będzie stanowił wniosku o przyznanie świadczenia emerytalnego, lecz o jego obliczenie.

W apelacji od powyższego wyroku ubezpieczona podniosła następujące zarzuty:

I. naruszenia przepisów prawa materialnego, a mianowicie;

1. art. 116 ustawy z 17.12.1998 r. ustawy emerytalnej poprzez jego błędną wykładnię i zastosowanie polegającą na ustaleniu, że wniosek z 2011 r. o ustalenie uprawnień i przeliczenie wysokości dotychczas wypłacanego świadczenia na świadczenie liczone na podstawie przepisów art. 27 i 53 stanowi podstawę do wszczęcia postępowania do świadczenia liczonego na podstawie przepisów z art. 55 i 26 ustawy z 17.12.1998 r., przy wykonaniu wyroku Sądu Apelacyjnego z 2015 r., w styczniu 2016 r.;

2. art. 118 ust. 1 ustawy z 17.12.1998 r. ustawy emerytalnej przez jego błędną wykładnię i zastosowanie polegającą na przyjęciu, że mimo braku prawa do emerytury kapitałowej przez ubezpieczoną w 2011 r., ZUS może zacząć liczyć wysokość świadczenia od 2011 r. , gdyż złożono wniosek o obliczenie emerytury na podstawie art. 27, według zasad określonych w art. 53 ustawy o e. i r. z FUS, w ciągu 3 lata i 4 m-cy, bo tak nakazują wytyczne ZUS z 2015 r.;

3. art. 116, 118, 133 w związku z art. 55 ustawy emerytalnej poprzez ich błędną wykładnię i zastosowanie polegającą na ustaleniu, że różne wnioski, z różnych dat o ustalenie i przeliczenie różnych świadczeń, może ZUS przyjmować w sposób dowolny, przyjmując inną datę liczenia świadczenia, inną daty wypłaty świadczenia przy jednoczesnym ignorowaniu treści prawidłowo złożonych wniosków;

4. art. 55 ustawy z 17.12.1998 r. ustawy emerytalnej, poprzez jego błędną wykładnię i zastosowanie, polegające na ustaleniu, że wyliczenie wysokości świadczenia na marzec 2011 r., jako prawidłowe mimo niezłożenia wniosku o takie przeliczenie;

5. art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej, poprzez jego błędną wykładnię i zastosowanie, polegającą na ustaleniu, że prawo do wnioskowanej, w 2014 r., emerytury, powstało w 2011 r. mimo niezłożonego wniosku o jej ustalenie w 2011 r. i niepodjęcia wypłaty w 2011 r. Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegający na daniu wiary wywodom pisma ZUS z dnia 07.03.2016 r. oraz nieopublikowanych i nieznanymi ubezpieczonej wytycznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 05.02.2015 r. znak (...) o sposobie liczenia wysokości świadczenia;

II. Naruszenie prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i niewłaściwe uznanie, iż zgromadzone w sprawie dowody dają podstawę do przyjęcia, że wniosek z 2011 r. jest tożsamy z wnioskiem z 01.07.2014 r. tj. złożenie wniosku, w wieku 63 lat, o ustalenie emerytury z tytułu ukończenia 60 lat i przeliczenie jej zgodnie z art. 53. jest tożsamy ze złożeniem wniosku o ustalenie emerytury na podstawie art. 55 i obliczenie świadczenia na podstawie art. 26, co miało miejsce (...) później, w wieku (...)

Mając na uwadze powyższe zarzuty apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie prawa do emerytury, wyliczonej zgodnie z datą złożonego wniosku o jej ustalenie i obliczenie, czyli w dniu 01.07.2014 r., tj. w wysokości 4.767,25 zł brutto, zasądzenie odsetek ustawowych z tytułu opóźnienia w wypłacie emerytury, w należnej wysokości, liczonych od dnia 01.07.2014 r. do daty zapłaty, zasądzenie od organu rentowego kosztów procesowych, w tym zastępstwa procesowego, wg norm prawem przepisanych. Ewentualnie apelująca domagała się uchylecia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

W uzasadnieniu apelacji ubezpieczona wskazała, że brak jest podstaw prawnych do przyjęcia w wyliczonej emeryturze stanu zewidencjonowanych i zwaloryzowanych składek na dzień 01.03.2011 r. Ubezpieczona nie złożyła w tym dniu wniosku o ustalenie prawa do emerytury liczonej na podstawie przepisu art. 55 i 26 ustawy emerytalnej. W tym roku nie miała prawa do złożenia takiego wniosku, gdyż była urodzona (...) r. i art. 173 ustawy emerytalnej wykluczała możliwość wyliczenia kapitału początkowego. Emerytura jest wyższa, na dzień 01.07.2014 r., o kwotę 915,52 zł od płaconej w 2014 r.. a liczonej na podstawie art. 53.

Zdaniem apelującej z wykładni językowej przepisów art. 24, 26 i 25 ustawy o e. i r. z FUS nie wynika nakaz liczenia wysokości świadczenia w sposób dokonany przez ZUS zaskarżonymi decyzjami ze stycznia 2016 r. ZUS winien więc sprawdzić, jakie średnie trwanie życia jest dla ubezpieczonej korzystniejsze, uwzględniając datę złożonego wniosku, czyli 01.07.2014 r.

Apelująca wskazała także, że interpretacja prawna organu rentowego przepisów prawa ubezpieczeniowego pozwalająca na przyjęcie liczenia wysokości emerytury z daty poprzedniego wniosku, tj. z dnia 01.03.2011 r.. nie wynika z treści powoływanego art. 26, 55, 108 oraz art. 129, 133 przepisów ustawy o e. i r. z FUS i jest błędna. Narusza zasadę wyrażoną w art. 2 a ust. 2 podpunkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dotyczących równego traktowania wszystkich ubezpieczonych w obliczaniu wysokości świadczeń. Ponadto takie liczenie powoduje działanie prawa wstecz, gdyż nieopublikowane wytyczne ZUS nakazują właśnie wyżej opisane liczenie wysokości emerytury wbrew obowiązującym przepisom ustawy emerytalnej. Sposób liczenia wprowadzony wyżej przytoczonymi wytycznymi i zrealizowany zaskarżonymi decyzjami, powoduje pokrzywdzenie długo pracujących ubezpieczonych zarówno przed osiągnięciem wieku emerytalnego jak i po jego osiągnięciu, przy systematycznym dalszym opłacaniu składek na rzecz FUS.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym zarzutów apelacyjnych, doprowadziła Sąd Apelacyjny do wniosku, że wyrok Sądu Okręgowego jest prawidłowy. Sąd Apelacyjny przyjął poczynione przez Sąd

pierwszej instancji ustalenia faktyczne za własne, czyniąc je zarazem integralną częścią niniejszego orzeczenia, w konsekwencji czego nie zachodzi potrzeba ich powtarzania.

Sąd Apelacyjny nie podzielił przy tym żadnego zarzutu apelacyjnego, uznając wszystkie za chybione. Należy wyjaśnić, że przedmiot rozpoznania sprawy wyznaczony jest decyzją organu rentowego z dnia 4 stycznia 2016 r., który to akt stanowił wyłącznie wykonanie prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 26 listopada 2015 r. W wyroku tym jedynie przesądzono, że ubezpieczonej przysługuje prawo do ponownego obliczenia emerytury, tj. na nowych zasadach oraz prawo do ustalenia kapitału początkowego. Należy podkreślić, że z sentencji powyższego wyroku jednoznacznie wynika, że rozstrzygana była wówczas jedynie zasada, a zatem to, czy przysługuje ubezpieczonej prawo do obliczenia emerytury na nowych zasadach, tj. z przyjęciem kapitału początkowego. Nie przesądzono kwestii wysokości świadczenia emerytalnego.

W niniejszej sprawie ubezpieczona powołała się na wysokość emerytury hipotetycznie wyliczonej jej w oparciu o symulacyjne obliczenie organu rentowego. Podkreślić należy, że ustalenie w oparciu o symulacyjne obliczenie organu rentowego wysokości emerytury, nie ma charakteru wiążącego dla stron i Sądów po myśli art. 365 § 1 k.p.c. Nadto, zaskarżona decyzja z 4 stycznia 2016 r., stanowiąca wykonanie wyroku jedynie przedstawia wyliczenie świadczenia według nowych zasad, po myśli art. 55 w zw. z art. 26 ustawy emerytalnej, co wprost wynika z jej treści. Wysokość świadczenia została obliczona od dnia 1 marca 2011 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę powszechną związaną z ukończeniem wieku emerytalnego.

Skarżąca nie kwestionuje tych wyliczeń, a zatem w tym stanie rzeczy należało uznać, że spór sprowadzony został do rozstrzygnięcia, czy ubezpieczonej należało wyliczyć emeryturę według nowych zasad według stanu z daty złożenia wniosku emerytalnego o przyznanie emerytury w wieku powszechnym (po osiągnięciu 60 roku życia), tj. na dzień 1 marca 2011 r., czy z daty złożenia kolejnego wniosku, jak tego w apelacji domagała się ubezpieczona.

Dla porządku należy przypomnieć, że E. K. pierwszy wniosek o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 29 ustawy emerytalnej złożyła w dniu (...) w wieku 57 lat. Decyzją z dnia 22 marca 2004 roku przyznano jej wówczas prawo do emerytury o symbolu E od 1 lutego 2004 r. W związku z kontynuowaniem zatrudnienia emerytura ta była zawieszona. Z dniem 31 marca 2005 r. ubezpieczona rozwiązała stosunek pracy, a decyzją z dnia 27 kwietnia 2005 r. przeliczono wysokość emerytury i podjęto jej wypłatę od 1 kwietnia 2005 r. Następnie ubezpieczona znowu podjęła zatrudnienie. Wniosek o emeryturę w wieku powszechnym ubezpieczona złożyła po ukończeniu 63 lat w dniu (...) Decyzją z dnia 17 marca 2011 r. przyznano ubezpieczonej prawo do emerytury powszechnej na podstawie art. 27 i nadano jej symbol E1. Decyzją z tego samego dnia wstrzymano wypłatę emerytury o symbolu E jako mniej korzystnej. Ubezpieczona nie domagała się wyliczenia wysokości emerytury na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej aż do wniosku z dnia 2 lipca 2014 r.

Nie ulega wątpliwości, że ubezpieczona nabyła prawo do emerytury powszechnej z dniem 01.03.2011 r., a zatem wobec przesądającego wyroku z dnia 26.11.2015r., sygn. III AUa 167/15, posiadała już wówczas prawo do obliczenia emerytury nie tylko według dotychczasowych, ale również według nowych zasad, czyli z uwzględnieniem stanu faktycznego i przy zastosowaniu stanu prawnego z daty nabycia prawa do emerytury, wobec spełnienia wszystkich wymaganych prawem warunków, z daty złożenia wniosku emerytalnego, począwszy od dnia 01.03.2011 r. Złożenie wniosku emerytalnego o przeliczenie emerytury na podstawie art. 26 w zw. z art. 55 ustawy emerytalnej nie spowodowało, że ubezpieczona tym sposobem nabyła prawo do ponownego przyznania i obliczenia emerytury według stanu na dzień złożenia tego wniosku, tj. 1 lipca 2014 r. Ubezpieczona posiada bowiem tylko prawo do obliczenia świadczenia emerytalnego, z przyjęciem różnych podstaw prawnych, lecz w ramach już nabytego prawa w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego 60 lat.

Generalna zasada prawa emerytalno-rentowego przewiduje bowiem, że świadczenia wypłaca się na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury lub renty (tj. spełnienia ustawowych warunków ich przyznania), lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wypłatę świadczenia. Innymi słowy wypłata wymienionych świadczeń może nastąpić od dnia powstania prawa tylko wtedy, gdy powstaniu prawa

towarzyszy wniosek o jego wypłatę złożony nie później niż w dacie powstania prawa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2015 r., III UK 10/15). Oczywiście jest przy tym, że wymagane jest zachowanie tożsamego okresu, skoro po obliczeniu świadczenia według dotychczasowych zasad (art. 27 w związku z art. 53 tej ustawy) należało dokonać obliczenia świadczenia według nowych zasad (art. 26 w związku z art. 55 tej ustawy), a następnie porównać ich wysokości (tj. emeryturę obliczoną według zasad dotychczasowych i nowych zasad), aby móc przyznać emeryturę w wyższej wysokości (art. 55 w związku z art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2013r., II UK 143/13). Zrozumiałe jest więc, że po tej dacie, tj. złożenia wniosku emerytalnego, nie uwzględnia się w decyzji kontynuacji zatrudnienia oraz odprowadzanych składek. Nie dochodzi więc do powiększenia sumy składek w ramach indywidualnego konta emerytalnego po dacie wydania decyzji wydanej w zakresie ponownego obliczenia emerytury. Dopiero po wydaniu takiej decyzji można dokonać ustaleń co do zwiększenia składek zgromadzonych, w związku kontynuacją zatrudnienia, jak w niniejszym przypadku: po 01.03.2011 r., zgodnie z przepisami emerytalnymi. Emeryt pobierający emeryturę przyznaną i obliczoną tylko na dotychczasowych zasadach (art. 27 ustawy emerytalnej) nie traci prawa do ustalenia korzystniejszej wysokości emerytury kapitałowej (art. 26 ustawy emerytalnej), jeżeli kontynuuje ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a z wnioskiem o przyznanie emerytury obliczanej w systemie kapitałowym wystąpił po dniu 31 grudnia 2008 r. (art. 55 w związku z art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej). Ustalenie zatem przez organ rentowy wysokości emerytury na podstawie art. 27 w związku z art. 53 ustawy emerytalnej nie wyklucza ponownego ustalenia wysokości pobieranego świadczenia według korzystniejszej metody kapitałowej, jeżeli ubezpieczona spełnia warunki do jej obliczenia zgodnie z art. 55 ustawy emerytalnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2013 r., II UK 23/13, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2013r., II UK 143/13). W przepisach ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych brak jest jednak oparcia dla stanowiska, jakoby art. 55 tej ustawy, czy inny przepis, stanowił podstawę do przyznania nowej emerytury w wieku powszechnym i ustalenia jej wysokości według stanu na dzień złożenia kolejnego wniosku emerytalnego, tj. jak w tym przypadku ubezpieczonej: z lipca 2014 r. Wskazany przepis art. 55 ustawy emerytalnej nie przewiduje bowiem przyznania nowej emerytury, a jedynie reguluje kwestię obliczenia według innych zasad emerytury już nabytej po spełnieniu warunków z art. 27 tej ustawy i przyznanej na wniosek złożony po dniu wskazanym w art. 55. Literalna wykładnia art. 55 ustawy emerytalnej nie pozostawia wątpliwości, że dotyczy spełnienia warunków, wymaganych do wystąpienia z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., lecz nie tworzy materialnoprawnej podstawy do ustalania prawa emerytalnego w dowolnej, przyjętej przez wnioskodawcę, w innej dacie niż data uzyskania świadczenia określonego w art. 27 ustawy emerytalnej (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 maja 2016 r., III AUa 1006/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 czerwca 2016 r., III AUa 1586/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10 maja 2016 r., III AUa 1278/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 maja 2016 r., III AUa 1006/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 16 marca 2016 r., III AUa 1300/15). Należy podzielić przy tym stanowisko Sądu Apelacyjnego w Łodzi, wyrażone w wyroku z dnia 7 czerwca 2016 r., III AUa 1780/15, iż wobec jednolitej wykładni art. 55 ustawy emerytalnej, przyjętej w orzecznictwie sądowym, uznać należy, iż jego normatywny sens został już wyznaczony przez judykaturę.

Reasumując, zaskarżona decyzja dotyczyła wysokości emerytury według nowych zasad, a nie wysokości świadczenia. Ustalenie wysokości emerytury należało dokonać według stanu na dzień złożenia wniosku o emeryturę powszechną po osiągnięciu wieku emerytalnego w marcu 2011 r., z przyjęciem średniego dalszego trwania życia, obowiązującego w 2011 r., bez uwzględniania kontynuacji zatrudnienia ubezpieczonej i odprowadzanych w dalszym ciągu składek na ubezpieczenie emerytalne. Zaskarżona decyzja nie mogła prowadzić do obliczenia świadczenia emerytalnego według nowych zasad uwzględniającego dodatkowy okres składkowy z tytułu zatrudnienia. Niezasadne było czynienie przez skarżącą zarzutu, że powinna zostać przyjęta wysokość emerytury obliczonej według nowych zasad i z uwzględnieniem składek oraz waloryzacji do lipca 2014 r.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

SSA Jolanta Hawryszko SSA Anna Polak SSO del. Gabriela Horodnicka

- Stelmaszczuk